

Meerjarenplan stichting EIS-Nederland 2011-2016

Samenvatting

- Uitbreiding aantal actieve werkgroepen tot 60.
- Verdere professionalisering van het bureau.
- Betere profilering van de organisatie.
- Verdere groei faunistische publicaties.
- Beter gebruik EIS-bestanden, meer wetenschappelijke publicaties.
- Meer aandacht voor bescherming

COLOFON

Publicatie	1 maart 2011
Samenstelling	Bestuur stichting EIS-Nederland (Geert de Snoo, Matty Berg, Matthijs Courbois, Gert van Ee, Peter van Helsdingen) en Roy Kleukers
Medewerking	Ed Colijn, Vincent Kalkman, Bram Koese, André van Loon, Jinze Noordijk, Menno Reemer, John Smit, Sander Turnhout, Rob van Westrienen
Eindredactie	Roy Kleukers

Meerjarenplan EIS-Nederland 2011-2016

Inleiding

Voor u ligt de eerste meerjarenvisie van stichting EIS-Nederland. Deze is het resultaat van discussies binnen bestuur en bureau in de loop van 2010.

Ondanks dat natuur de politieke wind momenteel niet mee, heeft de stichting gekozen voor een vrij ambitieuze visie. Niet alleen willen we het aantal publicaties verder opvoeren, maar we willen ook ons werkveld verbreden. Zo willen we met name actiever worden op het gebied van natuurbescherming. Bij onze activiteiten willen we goed blijven samenwerken met organisaties met dezelfde doelstellingen, met name NCB Naturalis en de PGO-partners.

Het vliegend hert staat op de Habitatrichtlijn en is daarmee een belangrijke soort voor EIS-Nederland.

Doelstelling EIS en werkwijze

EIS heeft als doelstelling:

Het bevorderen en verrichten van faunistisch onderzoek aan de Nederlandse ongewervelden, zowel door wetenschappelijke onderzoekers als vrijwilligers, mede gericht op bewustwording van het belang van ongewervelde dieren voor natuur en samenleving.

De stichting tracht dit doel te bereiken door:

1. Het stimuleren en bijeenbrengen van onderzoekers en vrijwilligers bij dit onderzoek;
2. Het bijeenbrengen en behouden van een zo compleet mogelijk databestand van Nederlandse ongewervelden;
3. Het publiceren over de faunistiek van Nederlandse ongewervelden, zowel in eigen media als daarbuiten.

Pissebedden zijn niet beleidsrelevant, maar er is wel een actieve EIS-werkgroep bodemfauna. In de periode 2011-2013 zal een atlasproject pissebedden worden uitgevoerd in samenwerking met de jeugdbonden voor natuurstudie (JNM en NJN).

1. Stimuleren faunistisch onderzoek en bewustwording

Werkgroepen en vrijwilligers

Op dit moment zijn zo'n 1200 waarnemers actief binnen 50 EIS-werkgroepen. Voor nieuwe werkgroepen blijkt het niet altijd duidelijk te zijn wat van hen verwacht wordt en wat de werkgroepen kunnen verwachten van het bureau.

Activiteiten voor de periode 2011-2016

- o Actief benaderen specialisten om een werkgroep op te richten. We streven naar een groei tot 60 actieve werkgroepen.
- o Opstellen basisdocument *EIS-werkgroep in de praktijk*, met duidelijke omschrijving afspraken.
- o Jaarlijkse evaluatie werkgroepsactiviteiten middels enquête.
- o Kritische beschouwing niet-actieve werkgroepen.
- o Werven nieuwe waarnemers, onder meer door het beschikbaar stellen van digitale determinatiesleutels en zoekkaarten. Het streven is om het aantal actieve waarnemers te laten groeien naar 2000.
- o Organisatie minimaal twee atlasprojecten.
- o Voortzetten EIS-nieuwsbrief (2 x per jaar).
- o Voortzetten Tentakel (minimaal 6 x per jaar).
- o De jaarlijkse EIS-dag wordt voortgezet. Er wordt gezocht naar manieren om voor het middagprogramma een wat breder publiek (80-100 personen) te trekken.

Onderzoek naar ongewervelde dieren is vaak als zoeken naar een speld in een hooiberg.

Ontwikkeling bureau

Het bureau is in de afgelopen 10 jaar gegroeid van 1,5 naar 5,5 fte. Hierdoor kunnen veel meer activiteiten ontplooid worden, maar de organisatie van de bureauwerkzaamheden is ook complexer geworden en een professionaliseringsslag is noodzakelijk. EIS is een non-profitorganisatie. De inkomsten worden ingezet voor het verwezenlijken van de doelstellingen. Inkomsten zijn afkomstig van subsidies en opdrachten die voor derden worden uitgevoerd. Er wordt naar gestreefd om opdrachten te verrichten waarbij biologische kennis over ongewervelde dieren verzameld wordt. We streven naar een verhoging van de zichtbaarheid, die zal helpen bij het aantrekken van nieuwe waarnemers en voor het verwerven van subsidies en opdrachten.

Activiteiten voor de periode 2011-2016

- o Beheerste groei bureau (van huidige 5,5 fte tot maximaal 7 fte in 2016).
- o Professionalisering projectadministratie.
- o Aanstellen financieel-administratief medewerker.
- o Ontwikkelen GIS-expertise.
- o Primaat behouden voor beleidsrelevante soorten zoals als ongewervelden van de Habitatrichtlijn (bv. vliegend hert) en invasieve exoten (bv. rivierkreeften).
- o Oriëntatie op soorten of groepen die maatschappelijk relevant zijn, zoals exoten, schadelijke soorten in land- en tuinbouw (bepaalde kevers, vliegenlarven) en bestuivers (bijen, zweefvliegen).
- o Opstellen pr-plan, met verbetering EIS-website, duidelijke plek in NCB-programma Natuur van Nederland, frequentere persberichten, actieve rol in natuurbericht.nl, regelmatig verschijnen van digitale nieuwsbrief Tentakel, structurelere band met Vroege Vogels en Grasduinen.

Bescherming

EIS heeft tot nu toe nog relatief weinig aandacht besteed aan bescherming. In de komende periode willen we dit gaan uitbreiden. Enerzijds om de kennis van EIS beter in te zetten om bedreigde soorten te beschermen en anderzijds om meer betaalde projecten op dit gebied te doen.

Activiteiten voor de periode 2011-2016

- o Actievere rol in Soortenbescherming Nederland en Sectie Thijsse NEV.
- o Ongewervelde dieren meer in beeld brengen bij beleid en beheer.
- o Continuering samenwerking met adviesbureaus voor specifieke projecten (zoals Natuurbalans, Ecologica en Waardenburg).

Op bijeenkomsten van EIS wisselen specialisten op het gebied van ongewervelde dieren informatie uit.

Europese initiatieven

EIS-Nederland is oorspronkelijk opgericht als onderdeel van een Europees netwerk, gericht op productie van Europese verspreidingskaarten van ongewervelde dieren. Deze doelstelling is nooit verwezenlijkt. De afgelopen jaren zijn door EIS-Nederland enkele Europese initiatieven ontplooid, op het gebied van de libellen en sprinkhanen. Via NCB Naturalis is EIS betrokken bij Fauna Europaea/PESI. We zullen de mogelijkheden voorzichtig verder verkennen. We verwachten dat internationale profilering ook bijdraagt aan de versterking van de positie binnen Nederland.

Activiteiten voor de periode 2011-2016

- o Voortrekkersrol op het gebied van Europese libellen behouden. In ieder geval zal de publicatie van de atlas van de Europese libellen hiertoe een belangrijke bouwsteen zijn.
- o Verdere ondersteuning website Orthoptera of Europe en voortrekkersrol in de vorming van het daarbij behorende specialistennetwerk.
- o Onderzoek naar andere groepen waarbij Europese initiatieven kunnen worden ontplooid.

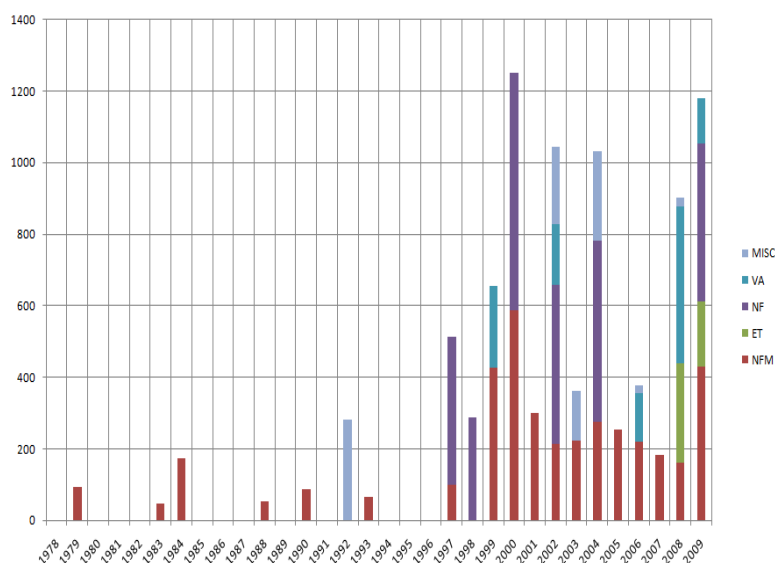
2. Opbouwen databestanden van Nederlandse ongewervelden

De databestanden van EIS vormen de basis voor publicaties en onderzoek. Van circa 3300 soorten zijn verspreidingskaarten gepubliceerd. De bestanden met beleidsrelevante groepen worden beheerd door het bureau (ruim 2 miljoen gegevens). Bij de overige werkgroepen zijn nog minstens zoveel gegevens aanwezig. Sinds enkele jaren worden steeds meer waarnemingen via internetportals (waarneming.nl, telmee.nl) doorgegeven. EIS is actief deelnemer aan de Nationale Database Flora en Fauna.

Activiteiten voor de periode 2011-2016

- o Professionalisering beheer bestanden voortzetten.
- o Actieve rol in de ontwikkeling van de Nationale Database Flora en Fauna (i.s.m. GAN en PGO's).
- o Beleid ontwikkelen ten aanzien van internetportals waarneming.nl en telmee.nl.
- o Betere afspraken over bestanden die door de EIS-coördinatoren beheerd worden.
- o Beschikbaar stellen bestanden voor de maatschappij: onderzoekers nationaal en internationaal (GBIF), Bouwend Nederland (NDFF).
- o Streven naar verspreidingskaarten voor 5000 soorten.

3. Publiceren over Nederlandse ongewervelde dieren

Publicaties vormen het voornaamste product van EIS. De afgelopen jaren is de productie van de diverse uitgaven duidelijk gestegen (zie diagram). Hierbij wordt nauw samengewerkt met onder meer NCB Naturalis en de Nederlandse Entomologische Vereniging. We willen de komende periode het aantal publicaties opvoeren. De digitalisering van de collectie van NCB Naturalis biedt goede mogelijkheden voor diverse nieuwe verspreidingsatlassen, Entomologische Tabellen en delen in de Nederlandse Fauna. Hierna wordt per publicatie aangegeven wat de ambities zijn voor de komende jaren.

Activiteiten voor de periode 2011-2016

- o Nederlandse Fauna: 3 delen, in ieder geval over bijen en waterkevers.
- o Nederlandse Faunistische Mededelingen: 2 delen per jaar, enkele specials.
- o Entomologische Tabellen: 2 delen per jaar.
- o Verspreidingsatlassen: 2-3 delen per jaar.
- o Uitbreiden aantal donateurs tot meer dan 300.
- o Toename aantal wetenschappelijke publicaties (minstens 1 per jaar), door samenwerking met NCB en universiteiten.
- o Overige publicaties: er wordt gestreefd naar regelmatige publicatie in diverse tijdschriften als De Levende Natuur, Entomologische Berichten, Natura en Natuurhistorisch Maandblad.
- o Nederlands Soortenregister: EIS wil haar informatie zo veel mogelijk via deze website online beschikbaar maken. EIS wil een actieve rol blijven spelen bij de ontwikkeling tot internetencyclopedie van de Nederlandse biodiversiteit. Het streven is om in 2016 voor 4000 ongewervelde dieren uitgebreide informatie te presenteren.
- o Innovatieve koppeling digitale informatie via internet. Nederland heeft als een van de eerste landen een complete soortenlijst op internet. Voor de uitbouw tot internetencyclopedie van de Nederlandse biodiversiteit zullen nieuwe wegen gevonden moeten worden om informatie uit verschillende bronnen op een efficiënte manier te koppelen. NCB neemt hiertoe het voortouw, maar EIS speelt een belangrijke rol vanuit de inhoud.
- o Ontwikkeling digitale determinatiesleutels, samen met NCB Naturalis en ander PGO's. Het project Capacity Building van de NDFF biedt hiertoe mogelijkheden.

European Invertebrate Survey – Nederland (EIS-Nederland)

Stichting EIS-Nederland verricht en stimuleert onderzoek naar ongewervelde dieren in Nederland. Binnen EIS-Nederland zijn 50 verschillende werkgroepen actief, variërend van bijen en sprinkhanen tot watermijten en pissebedden. De werkgroepen bestaan uit vrijwilligers, die vertegenwoordigd worden door een coördinator.

Het bureau heeft zeven werknemers en is gehuisvest bij NCB Naturalis. Het bureau ondersteunt de vrijwilligers, legt centraal waarnemingen vast in databanken en verzorgt publicaties, vaak samen met NCB Naturalis: EIS-Nieuwsbrief, voorlopige atlassen, Nederlandse Faunistische Mededelingen, Entomologische Tabellen (ook met de Nederlandse Entomologische Vereniging) en de boekenserie Nederlandse Fauna. Samen met NCB Naturalis organiseert EIS de website Nederlands Soortenregister.

EIS-Nederland werkt samen met diverse organisaties in het veld van natuurstudie en natuurbescherming en is vertegenwoordigd in de Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (VOFF) en Soortenbescherming Nederland. Voor een breed scala aan organisaties worden opdrachten uitgevoerd met betrekking tot beheer, bescherming en faunistiek van ongewervelden.

Wie meer wil weten kan via de volgende wegen contact opnemen:

Bureau EIS-Nederland
Postbus 9517
2300 RA Leiden
071-5687670
eis@ncbnaturalis.nl
www.naturalis.nl/EIS
www.EIS-Nederland.nl